ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ"

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ 2028–2034

Εισροές προς το ΕΠΕΣ 2028–2034: Ενημέρωση & Περιφερειακή Διαβούλευση

Δυτική Μακεδονία: Περιφέρεια Μετασχηματισμού με Ανταγωνιστικότητα και Συνοχή

Ιωάννης Παπαδόπουλος
Προϊστάμενος ΕΥΔ ΠΔΜ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΠΑ 2021-2027
Βιώσιμη Ανάπτυξη για Όλους

ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

20.11.2026

Υποβολή της πρότασης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για το ΕΠΕΣ 2028–2034

ΝΕΟ ΕΣΠΑ 2028–2034

Ξεκίνησε ο σχεδιασμός για τη Δυτική Μακεδονία

Το νέο Εθνικό και Περιφερειακό Εταιρικό Σχέδιο (ΕΠΕΣ) παρουσιάστηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο στις 22 Οκτωβρίου 2026.

Γιατί είμαστε σήμερα εδώ…….

1 1. Κοινή αντίληψη

Να γνωρίζουμε **τι αλλάζει** με το ΕΠΕΣ 2028–2034 και ποια σημεία παραμένουν ακόμη **υπό διαπραγμάτευση.**

2 2. Στρατηγική

Να **συνδέσουμε** τις ανάγκες της Δυτικής Μακεδονίας με ένα συνεκτικό πλαίσιο στρατηγικών επιλογών.

3 3. Ποιοτικές Παρεμβάσεις

Να καταθέσουν οι φορείς **συγκεκριμένες, τεκμηριωμένες και ρεαλιστικές παρεμβάσεις** - **όχι** απλώς καταλόγους έργων.

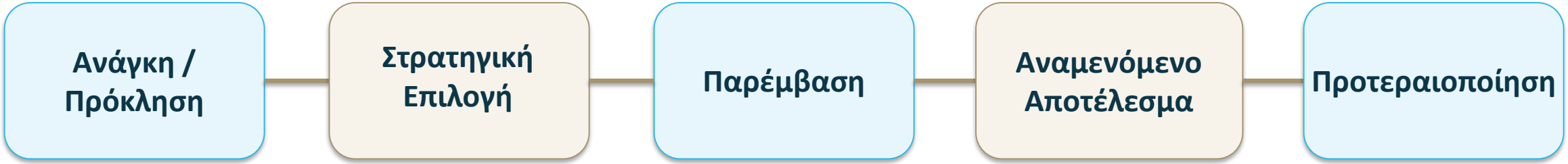
Α. Τι αλλάζει στο ΕΠΕΣ 2028–2034

Από την απορρόφηση πόρων σε προγραμματισμό με έμφαση στα αποτελέσματα, μέσα από **Παρεμβάσεις** που θα απαντάνε σε συγκεκριμένες **Προκλήσεις / Ανάγκες …**

01

Η βασική αλλαγή φιλοσοφίας

Δεν ξεκινάμε από το «ποια έργα θέλουμε να χρηματοδοτήσουμε»

Η χρηματοδότηση Παρεμβάσεων του ΕΠΕΣ θα ακολουθεί τη στρατηγική λογική της Δυτικής Μακεδονίας – δεν την υποκαθιστά ...

Το νέο θεσμικό πλαίσιο 2028-2034

Η αρχιτεκτονική του ΕΠΕΣ βρίσκεται ακόμη σε ευρωπαϊκή διαπραγμάτευση

Πρόταση ενιαίου Ταμείου

Η πρόταση COM(2025) 565 οργανώνει σε ενιαίο πλαίσιο σημαντικό μέρος των σημερινών χρηματοδοτικών ροών:
Πολιτική Συνοχή,
ΚΑΠ,
Αλιεία,
Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα και άλλες πολιτικές.

Τι επιδιώκεται

- μεγαλύτερη συνοχή ΕΕ – εθνικών – περιφερειακών προτεραιοτήτων
- απλούστευση και μικρότερο διοικητικό κόστος
- αποδοτικότερη χρήση πόρων
- μεγαλύτερη ευελιξία σε κρίσεις
- διατήρηση του στόχου μείωσης των περιφερειακών ανισοτήτων

ΠΡΟΣΟΧΗ: πρόκειται για προτεινόμενο πλαίσιο. Οι τελικοί Κανονισμοί και οι ακριβείς κατανομές δεν έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί.

Πως δομείται το νέο ΕΠΕΣ

Λογική Κεφαλαίων και Μέτρων

1 ΕΠΕΣ

Εθνικό &
Περιφερειακό
Εταιρικό Σχέδιο

2 ΚΕΦΑΛΑΙΑ

- τομέας πολιτικής
- πρόκληση
- γεωγραφική περιοχή

3 ΜΕΤΡΑ

αυτοτελείς μονάδες σχεδιασμού

4 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟ-ΤΗΤΕΣ

μια ή περισσότερες ανά Μέτρο

Κάθε Μέτρο: Μεταρρύθμιση ή Επένδυση ή Παρέμβαση βάσει εκροών / όχι συνδιασμός κατηγοριών στο ίδιο Μέτρο.

Η νέα αλυσίδα επίδοσης

Πως συνδέεται ο προγραμματισμός με την υλοποίηση και την πληρωμή

1 Μέτρο

Τι θέλουμε να αλλάξει

2 Μεταρρύθμιση / Επένδυση

Ποια κατηγορία περιλαμβάνει το Μέτρο

3 Εκροή

Τι παράγεται

4 Ορόσημο / Στόχος

Τι δεσμευόμαστε να πετύχουμε

5 Επαλήθευση

Πως αποδεικνύεται

6 Χρηματοδοτική συνεισφορά

Πως συνδέεται με την πληρωμή

Δεν ζητείται από τους φορείς να συμπληρώσουν όλη την αλυσίδα εξαρχής.
Ζητείται όμως η κάθε Παρέμβαση να μπορεί αργότερα να εξελιχθεί σε μετρήσιμο και υλοποιήσιμο Μέτρο.

Η περιφερειακή διάσταση παραμένει κρίσιμη …

- Το ΕΠΕΣ διαμορφώνεται από εθνικές, τομεακές, περιφερειακές και εδαφικές προτεραιότητες.
- **Οι ανάγκες, οι πόροι και τα αποτελέσματα πρέπει να μπορούν να παρακολουθούνται στο κατάλληλο χωρικό επίπεδο.**
- Η εταιρική σχέση και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση παραμένουν βασικά στοιχεία του σχεδιασμού.
- **Για τη Δυτική Μακεδονία, η βιομηχανική μετάβαση, η S3, η Δίκαιη Μετάβαση και οι ολοκληρωμένες χωρικές προσεγγίσεις θεωρούνται ως κρίσιμες «γέφυρες» προς το νέο πλαίσιο.**

Τι γνωρίζουμε και τι παραμένει υπό διαπραγμάτευση

Σήμερα εργαζόμαστε πάνω στα εξής

- ανάγκες και προκλήσεις
- στρατηγικές επιλογής
- ενδεικτικές παρεμβάσεις
- κόστος τάξης μεγέθους & διάρκεια
- ωριμότητα & φορέας
- αποτέλεσμα & χωρική στόχευση
- Π1 / Π2 / Π3

Θα εξειδικευθούν αργότερα (αρχές 2027)

- τελική αρχιτεκτονική Κεφαλαίων / Μέτρων
- ακριβής κατανομή πόρων
- τελική κωδικοποίηση πεδίων παρέμβασης
- πλήρες σύστημα οροσήμων / στόχων / δεικτών
- αναλυτική κοστολόγηση & αξίες πληρωμών
- οριστική κατανομή αρμοδιοτήτων

Από το ευρωπαϊκό πλαίσιο στη Στρατηγική της ΠΔΜ

Ευρωπαϊκές προτεραιότητες & CSRs	• Country Report 2026 • Ειδικές ανά Χώρα Συστάσεις • Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων
10 εθνικές στρατηγικές προτεραιότητες	πλαίσιο αναφοράς για τη διαβούλευση (όχι δεσμευτικές)
Ανάγκες & Προκλήσεις ΠΔΜ	τεκμηριωμένη περιφερειακή διάγνωση (καταγράφηκαν)
6 Στρατηγικές Επιλογές ΠΔΜ	κοινές κατευθύνσεις πολιτικής για το 2028–2034 (καταγράφηκαν)
Παρεμβάσεις φορέων	συγκεκριμένες προτάσεις που τροφοδοτούν την περιφερειακή εισροή

<u>Δεν ξεκινάμε</u> από ένα Έργο που θέλουμε ως Παρέμβαση.

Ξεκινάμε από μια ανάγκη / πρόκληση και αποδεικνύουμε πως η συνδεόμενη Παρέμβαση υπηρετεί τη Στρατηγική της ΠΔΜ.

Β. Δυτική Μακεδονία 2028–2034

Από τη διάγνωση στη στρατηγική ταυτότητα και στις
6 Στρατηγικές Επιλογές

02

Τι δείχνει η διάγνωση του ΟΟΣΑ για τη Δυτική Μακεδονία

Περιφερειακή Ελκυστικότητα: Βασικά δυνατά σημεία

1 Παραγωγική ικανότητα

ισχυρή παραγωγική βάση και υψηλός βαθμός οικονομικής διαφοροποίησης

2 Θεσμικό περιβάλλον

συγκριτικά υψηλή θεσμική ποιότητα και δυνατότητα συντονισμού

3 Φυσικό κεφάλαιο

σημαντικά περιβαλλοντικά και εδαφικά πλεονεκτήματα

4 Ψηφιακή συνδεσιμότητα

σχετικά θετική εικόνα σε εθνική σύγκριση

Ζητούμενο δεν είναι να «αντισταθμιστεί» μόνο η απολιγνιτοποίηση,

αλλά να μετατραπούν τα υπαρκτά πλεονεκτήματα σε απασχόληση, επιχειρηματικότητα και ευημερία.

Οι κύριες αναπτυξιακές υστερήσεις

Τα κενά ανάμεσα στα πλεονεκτήματα και στα πραγματικά στατιστικά στοιχεία

1 Απασχόληση

υψηλή ανεργία και δυσκολία δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας

2 Ανθρώπινο δυναμικό

απώλεια και δυσκολία προσέλκυσης / συγκράτησης υψηλών προσόντων

3 Καινοτομία & επιχειρηματικότητα

χαμηλή επιχειρηματική δημιουργία και περιορισμένη καινοτομική επίδοση

4 Μεταφορική συνδεσιμότητα

περιορισμένη προσβασιμότητα και χωρικές ανισότητες

5 Δημογραφία & ποιότητα ζωής

έντονη δημογραφική πίεση και χαμηλή ικανοποίηση ζωής

6 Επισκεψιμότητα

πολύ χαμηλή τουριστική ένταση και περιορισμένη διεθνής ελκυστικότητα

Η προτεινόμενη ταυτότητα της Στρατηγικής της ΠΔΜ 2028-2034

Δυτική Μακεδονία:

Περιφέρεια Μετασχηματισμού με Ανταγωνιστικότητα και Συνοχή …

Από την αντιστάθμιση της απολιγνιτοποίησης σε μια ολοκληρωμένη στρατηγική εδαφικού, παραγωγικού και κοινωνικού μετασχηματισμού.

ΣΗΜΕΡΑ

- παραγωγική μετάβαση
- υψηλή ανεργία
- δημογραφική πίεση

ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

- νέα παραγωγική βάση
- δεξιότητες
- πράσινο & φυσικό κεφάλαιο

ΠΔΜ 2034

- ανταγωνιστική
- ελκυστική
- βιώσιμη για επιχειρήσεις, εργαζομένους, κατοίκους και επισκέπτες

Οι 6 βασικές Προκλήσεις / Ανάγκες

Σημεία εκκίνησης της περιφερειακής διαβούλευσης για το ΕΠΕΣ 2028-2034

1. **Απολιγνιτοποίηση**
2. **Υψηλή ανεργία & απώλεια ανθρώπινου δυναμικού**
3. **Περιβαλλοντικές πιέσεις**
4. **Περιορισμένη μεταφορική συνδεσιμότητα**
5. **Δημογραφική πίεση**
6. **Χαμηλή επισκεψιμότητα**

Οι Προκλήσεις/Ανάγκες δεν αποτελούν «κατηγορίες έργων».

Είναι «προβλήματα» που πρέπει να λυθούν με μετρήσιμο τρόπο.

Οι 6 προτεινόμενες Στρατηγικές Επιλογής

Ως απάντηση στις Αναπτυξιακές Προκλήσεις και Ανάγκες

1. **Παραγωγικός Μετασχηματισμός, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία**
2. **Απασχόληση, Δεξιότητες & Προσέλκυση / Συγκράτηση Ανθρώπινου Δυναμικού**
3. **Πράσινη Μετάβαση, Φυσικό Κεφάλαιο & Κλιματική Ανθεκτικότητα**
4. **Συνδεσιμότητα & Εδαφική Προσβασιμότητα**
5. **Ποιότητα Ζωής, Κοινωνική Συνοχή & Δημογραφική Ανθεκτικότητα**
6. **Επισκεψιμότητα, Πολιτισμός & Ελκυστικότητα Τόπου**

Πως συνδέονται οι προκλήσεις με τις Στρατηγικές Επιλογές

Απολιγνιτοποίηση	Παραγωγικός Μετασχηματισμός / Πράσινη Μετάβαση
Ανεργία & ανθρώπινο δυναμικό	Απασχόληση, Δεξιότητες & προσέλκυση ανθρώπων
Περιβαλλοντικές πιέσεις	Πράσινη Μετάβαση & Φυσικό Κεφάλαιο
Μεταφορική συνδεσιμότητα	Συνδεσιμότητα & Εδαφική Προσβασιμότητα
Δημογραφική πίεση	Ποιότητα Ζωής, Κοινωνική Συνοχή & Δημογραφική Ανθεκτικότητα
Χαμηλή επισκεψιμότητα	Επισκεψιμότητα, Πολιτισμός & Ελκυστικότητα Τόπου

Μία Στρατηγική Επιλογή μπορεί να απαντά σε περισσότερες από μία Προκλήσεις –
και μία Πρόκληση μπορεί να απαιτεί συνδυασμό Παρεμβάσεων.

Από τη Στρατηγική στις προτάσεις Παρεμβάσεων των φορέων

1 Πρόκληση / Ανάγκη

Τι πρέπει να αλλάξει;

2 Στρατηγική Επιλογή

Ποια κατεύθυνση πολιτικής απαντά στην πρόκληση/ανάγκη;

3 Παρέμβαση

Τι προτείνουμε να γίνει;

4 Αποτέλεσμα

Τι θα έχει αλλάξει αν πετύχει;

Το Φύλλο 2 είναι προσυμπληρωμένο από την ΠΔΜ.

Οι φορείς επιλέγουν τον κατάλληλο κωδικό και προτείνουν Παρεμβάσεις στο Φύλλο 3.

Η διαβούλευση θα επιδράσει στον Σχεδιασμό των εισροών της ΠΔΜ

1 Ποιος συμμετείχε;

- ΟΤΑ Α΄ βαθμού & νομικά πρόσωπα
- ερευνητικοί φορείς ΕΤΑΚ
- Επιμελητήρια
- κοινωνικοί & παραγωγικοί εταίροι
- επιχειρήσεις
- πολίτες
- οργανώσεις Κοινωνίας Πολιτών

2 Τι διαπιστώθηκε;

- ανάγκες
- εμπόδια
- προτεραιότητες
- διαθέσιμη εμπειρία

3 Τι βελτιώθηκε;

- στόχευση
- αντικείμενο
- φορέας
- χωρική διάσταση
- προτεραιότητα

- **συν αντίληψη για το νέο πλαίσιο**

Η διαβούλευση & η συνεργασία με τους φορείς θα συνεχιστεί και μετά τις 20/11/2026.

Η ημερομηνία αυτή είναι ορόσημο της αρχικής υποβολής - όχι το τέλος του σχεδιασμού.

Γ. Τι ζητά η Περιφερειακή Ομάδα Σχεδιασμού από τους φορείς

Πως μετατρέπουμε μια **Πρόκληση/Ανάγκη** σε συγκεκριμένη και αξιολογήσιμη **Παρέμβαση**

03

Τι ζητείται τώρα από τους φορείς

- Να συνδέσουν κάθε πρόταση Παρέμβασης με μία προσυμπληρωμένη Πρόκληση/Ανάγκη- Στρατηγική Επιλογή.
- **Να περιγράψουν κάθε συγκεκριμένη Παρέμβαση - όχι απλή αναφορά σε γενική επιθυμία ή απλώς σε ένα τίτλο έργου.**
- Να δώσουν εύλογη τάξη μεγέθους, κόστους και ρεαλιστική διάρκεια εκτέλεσης.
- **Να αποτυπώσουν την πραγματική ωριμότητα της Παρέμβασης και τι απομένει μέχρι την ενεργοποίηση.**
- Να προσδιορίσουν αποτέλεσμα, φορέα υλοποίησης, χωρική στόχευση και συνέργειες.
- **Να προτείνουν βαθμό προτεραιότητας Π1 / Π2 / Π3.**

Τι ΔΕΝ αφορά η διαδικασία υποβολής Παρεμβάσεων

Δεν είναι πρόσκληση χρηματοδότησης

Δεν επιλέγονται τώρα έργα προς υποβολή & ένταξη.

Δεν είναι μόνο ένας κατάλογος «ώριμων έργων»

Η χαμηλή ωριμότητα δεν αποκλείει στρατηγικά μια σημαντική παρέμβαση.

Δεν είναι πλήρες τεχνικό δελτίο

Δεν απαιτείται πλήρης μελέτη, κοστολόγηση ή λεπτομερής τεχνική ανάλυση.

Δεν απαιτείται αντιστοίχιση με Ταμείο

Πρώτα τεκμηριώνεται η πρόκληση/ανάγκη και η στρατηγική λογική & μετά αντιστοιχίζεται το κατάλληλο χρηματοδοτικό εργαλείο.

Το αρχείο Excel - ποιο φύλλο χρησιμοποιούμε!

2 **Φύλλο 2**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Προσυμπληρωμένο από την ΠΔΜ.
Οι Φορείς δεν το τροποποιούν.

3 **Φύλλο 3**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Εδώ συμπληρώνεται κάθε διακριτή προτεινόμενη Παρέμβαση σε ξεχωριστή γραμμή.

4+ **Φύλλα 4–6**

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Γενικοί / Ειδικοί στόχοι και λοιπές κωδικοποιήσεις.

Στα πεδία λεκτικής περιγραφής: σύντομα και σαφή κείμενα –
έως 1.500 χαρακτήρες το μέγιστο ...

Λογική ροή κάθε πρότασης Παρέμβασης

1 Ανάγκη

2 Στρατηγική Επιλογή

3 Παρέμβαση

4 Στόχος

5 Κόστος / Χρόνος

6 Ωριμότητα

7 Αποτέλεσμα

8 Φορέας

9 Χώρος

10 Προτεραιότητα

Εάν ένα ενδιάμεσο στάδιο δεν ευσταθεί τότε η προτεινόμενη Παρέμβαση χρειάζεται περαιτέρω επεξεργασία.

Τι θεωρούμε ως τεκμηριωμένη Παρέμβαση με βάση το νέο πλαίσιο

ΝΑΙ – συνεκτική Παρέμβαση

- ομοιογενείς ενέργειες
- κοινή ανάγκη / στόχος
- κοινή ομάδα-στόχος ή λογική παρέμβασης
- κοινό αναμενόμενο αποτέλεσμα
- σαφής υπεύθυνος φορέας

ΟΧΙ – εκτός νέου πλαισίου

- ετερόκλητα έργα χωρίς κοινό αποτέλεσμα
- απλή ομαδοποίηση ανά φορέα
- τίτλοι τύπου «έργα ανάπτυξης», «υποδομές», «στήριξη επιχειρήσεων»
- ασαφής σύνδεση με πρόκληση/ανάγκη

Μια Παρέμβαση δεν ταυτίζεται <u>υποχρεωτικά</u> με ένα μόνο έργο.

Η περιγραφή μιας Παρέμβασης σε 5 ερωτήσεις

1 ΤΙ

Ποιο είναι το συγκεκριμένο αντικείμενο;

2 ΓΙΑΤΙ

Ποια ανάγκη / πρόκληση αντιμετωπίζει;

3 ΓΙΑ ΠΟΙΟΝ

Ποια ομάδα-στόχος / ποιοι ωφελούνται;

4 ΠΟΥ

Σε ποια περιοχή και γιατί εκεί;

5 ΜΕ ΠΟΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Τι θα έχει αλλάξει αν πετύχει;

Αποφεύγεται:
«Υποστήριξη επιχειρηματικότητας»

Προτιμάται:
σαφής ομάδα-στόχος, αντικείμενο και σύνδεση με τον παραγωγικό μετασχηματισμό.

Κόστος, διάρκεια και ωριμότητα

Πεδία 6–9

€ Κόστος

Εύλογη τάξη μεγέθους – όχι βάσει πλήρους τεχνικοοικονομικής ανάλυσης.

Στηρίζεται (όπου δυνατόν), σε ποσότητες, μοναδιαία κόστη, παρόμοια έργα, μελέτες ή συμβάσεις.

t Διάρκεια

Ρεαλιστικός συνολικός χρόνος, μαζί με μελέτες, αδειοδοτήσεις, αναθέσεις και φυσική υλοποίηση.

✓ Ωριμότητα

Περιγράφουμε την κατάσταση στην οποία εκτιμούμε ότι θα βρίσκεται η Παρέμβαση στην αρχή του 2028: τι θα έχει ήδη ολοκληρωθεί έως τότε και τι θα απομένει.

Δεν αρκεί φράση του τύπου «ώριμο έργο».

Η χαμηλή ωριμότητα δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού μιας Παρέμβασης

αλλά κάθε Παρέμβαση πρέπει να αποτυπώνεται με ειλικρίνεια και συνέπεια

ΧΑΜΗΛΗ

αρχικός σχεδιασμός, σαφές όμως αντικείμενο και ρεαλιστική διαδρομή ωρίμανσης

ΜΕΡΙΚΗ

ουσιαστική προετοιμασία, με σημαντικά στάδια ακόμη σε εκκρεμότητα

ΥΨΗΛΗ

υλοποιείται ή μπορεί να ενεργοποιηθεί σε συγκεκριμένο και σύντομο χρονικό διάστημα

Χαμηλή ή μερική ωριμότητα ≠ «αόριστη ιδέα».

Η παρέμβαση πρέπει να είναι σαφώς οριοθετημένη και να έχει ρεαλιστική προοπτική ωρίμανσης.

Τύπος παρέμβασης, θεσμικό πλαίσιο & συνέργειες

Πεδία 10–12

10 Μεταρρύθμιση ή Επένδυση

Επένδυση ≠ μόνο τεχνικό έργο.

Μεταρρύθμιση = ουσιαστική αλλαγή πολιτικής, διαδικασίας, θεσμικού / κανονιστικού πλαισίου ή διοικητικής οργάνωσης.

11 Θεσμικό πλαίσιο

Δηλώνουμε αν απαιτείται κανονιστική εξειδίκευση, νομοθετική ρύθμιση ή ευρύτερη θεσμική αλλαγή.

Κάθε θεσμικό εμπόδιο πρέπει να κατονομάζεται.

12 Συνέργειες

Δεν αρκεί αναφορά «συνέργεια με έργο Χ».

Χρειάζεται αναφορά:
Τι υπάρχει σήμερα →
Τι προσθέτει η νέα παρέμβαση →
Πώς συνδέονται →
Πώς αποφεύγεται η επικάλυψη / διπλή χρηματοδότηση.

Στη μελλοντική αρχιτεκτονική του ΕΠΕΣ ένα Μέτρο μπορεί επίσης να είναι «Παρέμβαση βάσει εκροών» (δεν το χρησιμοποιούμε ακόμη για τη συμπλήρωση των πεδίων)

Αποτέλεσμα, φορέας υλοποίησης και επάρκεια

Πεδία 13–15

13 Αναμενόμενο αποτέλεσμα

Το ερώτημα είναι:
«Τι θα έχει αλλάξει εάν η Παρέμβαση πετύχει;»

Όχι μόνο τι θα κατασκευαστεί ή τι θα παρασχεθεί.

14 Φορέας Υλοποίησης

Συγκεκριμένος αρμόδιος φορέας ή συναρμόδιοι φορείς, με προσδιορισμό του κύριου φορέα.

15 Επάρκεια

Αξιολογείται σε σχέση με τη συγκεκριμένη Παρέμβαση - όχι γενικά ο οργανισμός.

Καταγράφονται συγκεκριμένες ανάγκες στελέχωσης, τεχνικής υποστήριξης ή τεχνογνωσίας

Αποτέλεσμα ≠ εκροή

ΕΚΡΟΗ / OUTPUT

Τι παράχθηκε ή παραδόθηκε;

π.χ. αριθμός ωφελούμενων, km υποδομής, νέος εξοπλισμός, υπηρεσία που δημιουργήθηκε

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ / RESULT

Τι άλλαξε για την περιοχή ή την ομάδα-στόχο;

π.χ. καλύτερη πρόσβαση σε εργασία, μικρότερος χρόνος μετακίνησης, αυξημένη παραγωγικότητα, βελτιωμένη ανθεκτικότητα

Χωρική στόχευση, phasing και αγροτική διάσταση

Πεδία 16–18

16 Που και γιατί εκεί;

Δεν αρκεί μόνο «Δυτική Μακεδονία- EL53».

Όπου υπάρχει ειδική στόχευση, προσδιορίζουμε ΠΕ / Δήμο / αστική / αγροτική / ορεινή / μεταλιγνιτική ή άλλη ζώνη και εξηγούμε τη σχέση με την πρόκληση/ανάγκη.

17 Phasing

«ΝΑΙ» μόνο για πραγματική δεύτερη φάση του ίδιου έργου 2021–2027, με σαφή διάκριση ολοκληρωμένου και υπολειπόμενου αντικειμένου.

Απλή χρονική συνέχεια ≠ phasing.

18 Αγροτική περιοχή

ΝΑΙ / ΟΧΙ ανάλογα με την πραγματική χωρική στόχευση ή ωφέλεια σε αγροτικές περιοχές.

Δεν αφορά μόνο τον πρωτογενή τομέα.

Η χωρική διάσταση πρέπει να είναι πραγματική

Χωρικά προσαρμοσμένη αναπτυξιακή προσέγγιση ως λογική

Αποφεύγεται

«Δυτική Μακεδονία»

Ως μοναδική χωρική πληροφορία, όταν η ανάγκη και η λύση έχουν σαφέστερη τοπική διάσταση.

Προτιμάται

Συγκεκριμένη χωρική στόχευση

π.χ. μεταλιγνιτικές ζώνες, ορεινές / απομακρυσμένες περιοχές, συγκεκριμένες ΠΕ ή Δήμοι – με σύντομη αιτιολόγηση «Γιατί σε συγκεκριμένο σημείο».

Που εντοπίζεται το πρόβλημα →
Γιατί εκεί →
Πως τα χαρακτηριστικά του τόπου επηρεάζουν τη λύση του.

Προτεραιοποίηση Π1 / Π2 / Π3

Πεδίο 19 - πραγματική ιεράρχηση του χαρτοφυλακίου

Π1

Άμεση Προτεραιότητα

- υψηλή ωριμότητα
- δυνατότητα έγκαιρης ενεργοποίησης

Π2

Σημαντική Παρέμβαση

Χρειάζεται περαιτέρω εξειδίκευση ή ωρίμανση

Π3

Χαρτοφυλάκιο προγραμματιζόμενων έργων / Αναμονή

Χαμηλότερη ωριμότητα ή αυξημένες αβεβαιότητες - όχι απλές ιδέες

Το ύψος του προϋπολογισμού ΔΕΝ καθορίζει την προτεραιότητα.
Μια μικρή αλλά κρίσιμη και άμεσα υλοποιήσιμη Παρέμβαση μπορεί να είναι Π1.

Παράδειγμα: από μια αόριστη ιδέα σε μια σαφώς περιγραφείσα Παρέμβαση

Αδύναμη διατύπωση

«Υποστήριξη επιχειρηματικότητας»

- δεν προσδιορίζει ομάδα-στόχο
- δεν συνδέεται με συγκεκριμένη ανάγκη
- δεν περιγράφει τι θα γίνει
- δεν δίνει αποτέλεσμα
- δεν επιτρέπει αξιόπιστη κοστολόγηση

Ισχυρότερη διατύπωση

«Ολοκληρωμένη υποστήριξη ίδρυσης, ανάπτυξης και διεθνοποίησης ΜμΕ στους τομείς προτεραιότητας της S3, με σαφή ομάδα-στόχο και σύνδεση με τον παραγωγικό μετασχηματισμό της Περιφέρειας.»

Συχνά λάθη που θέλουμε να αποφύγουμε

- «Έχουμε ένα έργο- βρείτε πως θα χρηματοδοτηθεί».
- Γενικές Παρεμβάσεις – Ομπρέλες με πολλά ετερόκλητα αντικείμενα.
- «Ώριμο έργο» χωρίς περιγραφή του τι έχει γίνει και τι εκκρεμεί.
- Αυθαίρετο κόστος χωρίς καμία βάση εκτίμησης.
- Αναμενόμενο αποτέλεσμα = απλή περιγραφή του φυσικού αντικειμένου.
- «Συνέργεια με ...» χωρίς εξήγηση της πραγματικής σύνδεσης.
- «Δυτική Μακεδονία» χωρίς ειδικότερη χωρική αιτιολόγηση όπου απαιτείται.
- Π1 επειδή το έργο είναι μεγάλο ή πολιτικά σημαντικό, χωρίς όμως συνέπεια με ωριμότητα / αποτέλεσμα / φορέα.

Τελικός έλεγχος πριν από την αποστολή μιας Παρέμβασης

- ✓ Απαντά σε σαφή και τεκμηριωμένη ανάγκη;
- ✓ Είναι συγκεκριμένη και οριοθετημένη Παρέμβαση;
- ✓ Περιγράφει συγκεκριμένο αναμενόμενο αποτέλεσμα;
- ✓ Έχουν εντοπιστεί συνέργειες και χωρική στόχευση;
- ✓ Συνδέεται με μία Στρατηγική Επιλογή του Φύλλου 2;
- ✓ Έχει εύλογο κόστος, διάρκεια και ρεαλιστική εικόνα ωριμότητας;
- ✓ Έχει σαφή φορέα και εικόνα διοικητικής / επιχειρησιακής ικανότητας;
- ✓ Η προτεινόμενη κατάταξη Π1 / Π2 / Π3 είναι συνεπής και τεκμηριωμένη;

Δ. Από τη σημερινή ενημέρωση στην αρχική υποβολή

Χρονοδιάγραμμα, επόμενα βήματα και συνέχεια της διαβούλευσης

Η διαδρομή έως τις 13 Νοεμβρίου 2026 για την αποστολή xls αρχείου

1 Ενημέρωση

Κοινή κατανόηση πλαισίου & Στρατηγικής ΠΔΜ

2 Γραπτή διαβούλευση

Αποστολή XLS + οδηγιών

3 Επεξεργασία

Έλεγχος συνάφειας, ωριμότητας, κόστους, φορέα, αποτελέσματος

4 Ιεράρχηση

Π1 / Π2 / Π3 και εσωτερικός έλεγχος συνοχής

5 Αρχική υποβολή

Συγκροτημένη περιφερειακή εισροή προς ΓΓ ΕΣΠΑ

20/11/2026 = αρχική συνοπτική υποβολή της ΠΔΜ προς τη ΓΓ ΕΣΠΑ / Δεν αποτελεί καταληκτική ημερομηνία της δημόσιας διαβούλευσης.

Τι θα ακολουθήσει μετά τις 20 Νοεμβρίου

1 Επεξεργασία

Σύνθεση περιφερειακών και τομεακών εισροών σε εθνικό επίπεδο

2 Επιλογή / εξειδίκευση

Οι παρεμβάσεις που προχωρούν θα περιγραφούν αναλυτικότερα

3 Μετατροπή σε Μέτρα

- ορόσημα
- δείκτες
- επαλήθευση
- στόχοι
- κοστολόγηση

4 Τελική διαπραγμάτευση

Οριστικοποίηση αρχιτεκτονικής, πόρων, αρμοδιοτήτων και περιφερειακής χωρικής στόχευσης

Για το λόγο αυτό
η ποιότητα της σημερινής περιγραφής μιας Παρέμβασης έχει πολύ μεγάλη σημασία:

πρέπει να δίνει ισχυρή βάση για την επόμενη φάση.

Το βασικό μήνυμα προς όλους τους φορείς

Δεν ζητούνται περισσότερες προτάσεις Παρεμβάσεων.

Ζητούνται καλύτερα τεκμηριωμένες Παρεμβάσεις.

Παρεμβάσεις που να απαντούν σε πραγματική ανάγκη, να εντάσσονται στη Στρατηγική της ΠΔΜ, να έχουν ρεαλιστική διαδρομή υλοποίησης και να οδηγούν σε συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

Στόχος: ένα περιορισμένο, συνεκτικό και ιεραρχημένο περιφερειακό χαρτοφυλάκιο Παρεμβάσεων για το 2028–2034.

Θεματικές δεσμεύσεις στο ευρωπαϊκό πλαίσιο

Ενδεικτικά στοιχεία υπό διαπραγμάτευση — όχι τελικός κανονιστικός κανόνας

43%

Κλίμα & περιβάλλον

14%

Κοινωνικοί στόχοι

≥10%

Αγροτικές περιοχές

€15,4 δισ.

Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες

Αυτά τα ποσοστά και τα ποσά δεν αποτελούν οριστικές δεσμεύσεις πριν ολοκληρωθεί η ευρωπαϊκή διαπραγμάτευση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Συνοπτικός οδηγός των 20 πεδίων του Φύλλου 3

Πεδία 1–5 | Ταυτότητα & Στόχευση

#	Πεδίο	Τι κρατάμε
1	**Α/Α**	Μοναδική αρίθμηση
2	**Κωδικός ανάγκης / ΣΕ**	Ουσιαστική σύνδεση με Φύλλο 2
3	**Σύντομη περιγραφή**	Τι – γιατί – για ποιον – που – αποτέλεσμα
4	**Γενικός Στόχος**	Με βάση τον κύριο σκοπό
5	**Ειδικός Στόχος**	Ένας ανά Παρέμβαση στο σημερινό XLS

Πεδία 6–9 | Ρεαλισμός & Ωριμότητα

#	Πεδίο	Τι κρατάμε
6	**Προϋπολογισμός**	Εύλογη τάξη μεγέθους
7	**Διάρκεια**	Μελέτες + άδειες + αναθέσεις + υλοποίηση
8	**Περιγραφή ωριμότητας**	Εκτίμηση του τι θα έχει γίνει / τι απομένει ως το τέλος του 2027
9	**Βαθμός ωριμότητας**	Χαμηλός/ μερικός / υψηλός, συνεπής με πεδίο 8

Πεδία 10–12 | Τύπος, θεσμικό πλαίσιο, συνέργειες

#	Πεδίο	Τι κρατάμε
10	**Κατηγορία**	Μεταρρύθμιση ή Επένδυση
11	**Θεσμικό πλαίσιο**	Καμία αλλαγή / εξειδίκευση / ρύθμιση / αναδιάρθρωση
12	**Συμπληρωματικότητα**	Τι υπάρχει→ Τι προσθέτουμε→ Πως συνδέονται / οριοθετούνται

Πεδία 13-15 | Αποτέλεσμα & Ικανότητα εφαρμογής

#	Πεδίο	Τι κρατάμε
13	**Αναμενόμενο αποτέλεσμα**	Τι θα έχει αλλάξει αν πετύχει
14	**Φορέας υλοποίησης**	Συγκεκριμένος κύριος φορέας
15	**Επάρκεια**	Ικανότητα έναντι της συγκεκριμένης Παρέμβασης + ανάγκες ενίσχυσης

Πεδία 16-20 | Χώρος, συνέχεια, προτεραιότητα

#	Πεδίο	Τι κρατάμε
16	**Χωροθέτηση**	EL53 + ειδικότερη στόχευση όπου απαιτείται
17	**Phasing**	Πραγματική 2η φάση – όχι απλή συνέχεια
18	**Αγροτική περιοχή**	Πραγματική χωρική ωφέλεια / στόχευση
19	**Π1 / Π2 / Π3**	Βάσει ανάγκης, ωριμότητας, αποτελέσματος, πιθανότητα υλοποίησης
20	**Σχόλια**	Μόνο ουσιώδεις πρόσθετες πληροφορίες

Συζήτηση / Ερωτήσεις

ΕΠΕΣ 2028–2034 | Περιφερειακή Διαβούλευση Δυτικής Μακεδονίας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ"

Σας ευχαριστούμε …

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2021-2027

Εθνικό & Περιφερειακό Εταιρικό Σχέδιο (ΕΠΕΣ)